

Účinný od:	01.09.97	Částka:	89/1997 Sb.
Zrušen dnem:	dosud platí	Vydaná dne:	24.10.97
Druh:	Mezinárodní smlouva		
Autoři předpisu:	Ministerstvo zahraničních věcí		
Derogace:	novelizuje, ruší		Předpis zveřejněn ve Sbírce zákonů

266 SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 3. listopadu 1994 byla v Bonnu podepsána Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o společných státních hranicích.

Se Smlouvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky ji ratifikoval. Ratifikační listiny byly vyměněny v Praze dne 23. června 1997.

Smlouva vstoupila v platnost na základě svého článku 31 odst. 2 dnem 1. září 1997. Tímto dnem pozbyly platnosti:

- Smlouva mezi republikou Československou a Německou Říší o hraničních vodních tocích a o výměně části území v pruském dílu československo-německé hranice ze dne 31. ledna 1930 č. [218/1933 Sb.](#),
 - Smlouva mezi republikou Československou a Německou Říší o hraničních tocích v saském a bavorském úseku hranic a o výměně části území na hranicích ze dne 27. září 1935 č. [212/1937 Sb.](#),
 - Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o společných státních hranicích ze dne 3. prosince 1980, s výjimkou hraniční dokumentace uvedené v její příloze, č. [112/1982 Sb.](#)
- České znění Smlouvy se vyhláší současně.

SMLOUVA mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o společných státních hranicích

Česká republika a Spolková republika Německo,
vedeny přáním udržovat hranice mezi oběma státy zřetelné a upravit otázky s tím související,
s přáním prohlubovat přátelskou spolupráci mezi oběma státy,
se dohodly takto:

ČÁST I PRŮBĚH STÁTNÍCH HRANIC Článek 1

(1) Státní hranice mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo probíhají od styku státních hranic smluvních států se státními hranicemi Polské republiky v hraničním vodním toku Lužická Nisa (nepřímo vyznačen třemi monolity ve tvaru trojbokých komolých jehlanů) ke styku státních hranic smluvních států se státními hranicemi Rakouské republiky pod vrchem Plechý (trojstátní hraniční znak).

(2) Česko-německé státní hranice tvoří:

- a) část hranic se Svobodným státem Sasko, rozdělená na hraniční úseky I až XXIII;
- b) část hranic se Svobodným státem Bavorsko, rozdělená na hraniční úseky I až XII.

Článek 2

(1) Průběh státních hranic určuje:

- a) v části hranic se Svobodným státem Sasko hraniční dokumentace o průběhu a vyznačení společných státních hranic, která je přílohou Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o společných státních hranicích ze dne 3. prosince 1980, a to podle stavu ke dni 18. listopadu 1988;
- b) v části hranic se Svobodným státem Bavorsko hraniční dokumentární dílo z roku 1937 podle Zápisu o skončení hraničního dokumentárního díla v bavorském dílu hranic československo-německých ze dne 9. listopadu 1937 a – pokud jde o pohyblivé státní hranice – změny, které nastaly od té doby podle Smlouvy mezi republikou Československou a Německou Říší o hraničních tocích na saském a bavorském úseku hranic a o výměně části území na hranicích z 27. září 1935, jakož i podle zásad, na něž se tato smlouva odvolává.

(2) Smluvní státy budou v době co nejkratší aktualizovat hraniční dokumentaci uvedenou v odstavci 1 písm. a) a na podkladě již provedeného nového zaměření nahradí hraniční dokumentární dílo uvedené v

odstavci 1 písm. b). Výsledkem těchto prací bude aktuální hraniční dokumentární dílo česko-německých státních hranic, které bude potvrzeno samostatnou smlouvou.

Článek 3

Státní hranice ohraničují výsoštná území obou smluvních států jak na zemském povrchu, tak svislým směrem ve vzdušném prostoru i pod zemským povrchem. Tato zásada platí i pro průběh státních hranic v nadzemních i podzemních stavbách a zařízeních všeho druhu.

Článek 4

(1) Státní hranice probíhají jako nepohyblivé:

a) po přímých spojnicích od jednoho hraničního bodu k nejbližšímu následujícímu doloženému v hraničním dokumentárním díle měřickými hodnotami nebo

b) středem hraničních silnic, cest a příkopů, vyplývajících z hraničního dokumentárního díla.

(2) Hraniční silnice, cesty a příkopy jsou popsány v hraničním dokumentárním díle. Jakékoliv změny hraničních silnic, cest a příkopů nemají vliv na průběh státních hranic, pokud nebude zvláštní dohodou smluvních států stanoveno jinak.

Článek 5

(1) V hraničních vodních tocích, s výjimkou Labe a Ohře, tvoří státní hranice střednice hraničních vodních toků nebo jejich hlavních ramen a jsou pohyblivé.

(2) Střednice hraničního vodního toku nebo jeho hlavního ramene je vyrovnaná plynulá čára, která je od obou břehových linií vodního toku stejně vzdálena.

(3) Hlavním ramenem hraničního vodního toku je rameno, které při středním stavu vody vykazuje největší průtok.

(4) Za břehové linie se považují čáry smáčení mezi hraničním vodním tokem a přilehlým územím při středním stavu vody. Nemohou-li být břehové linie bezpečně zjištěny, pokládají se za ně zpravidla čáry, které tvoří okraj trvalého rostlinného porostu podél hraničního vodního toku.

Článek 6

(1) V hraničních vodních tocích při přirozených změnách menšího rozsahu sledují státní hranice trvale střednici vodního toku.

(2) Při přirozených změnách většího rozsahu, jakož i při změnách umělých probíhají státní hranice tak, jak probíhaly před nastalou změnou, dokud se smluvní státy nedohodnou na jiném průběhu státních hranic.

(3) Změní-li se poloha pohyblivých státních hranic v místech, kde přecházejí v nepohyblivé, určí místo přechodu svým rozhodnutím Stálá česko-německá hraniční komise.

Článek 7

(1) Na hraničním vodním toku Labi jsou státní hranice určeny střednicí plavební dráhy a jsou pohyblivé. Přizpůsobují se přirozeným změnám střednice plavební dráhy.

(2) Střednicí plavební dráhy se rozumí vyrovnaná plynulá čára, která je stejně vzdálena od obou čar ohraničujících plavební dráhu.

(3) Plavební dráhou se rozumí nejhlubší část koryta řeky užívaná pro plavbu lodí, ohraničená souvisle probíhajícími čarami a zaměřená příčnými profily.

Článek 8

Státní hranice v Ohři probíhají jako nepohyblivé hranice tak, jak jsou znázorněny v hraničním dokumentárním díle.

Článek 9

(1) Smluvní státy se zavazují udržovat vody, ve kterých probíhají státní hranice, podle možnosti tak, aby nedocházelo ke změnám jejich polohy, pokud tomu nebrání podstatné vodohospodářské nebo ekologické zájmy. Článek 6 odst. 1 zůstává tímto nedotčen.

(2) Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 není dotčeno společné užívání těchto vod oběma smluvními státy.

ČÁST II ZAMĚŘOVÁNÍ A VYZNAČOVÁNÍ STÁTNÍCH HRANIC

Článek 10

Smluvní státy se zavazují, že budou zaměřováním a vyznačováním státních hranic pečovat o to, aby průběh hranic byl vždy jasně zřetelný a geodeticky zajištěný. Zavazují se, že budou podle podmínek této smlouvy udržovat a podle potřeby obnovovat hraniční znaky a aktualizovat hraniční dokumentární dílo.

Článek 11

(1) Potřebné měřické odborníky a pomocné technické pracovníky pro zaměřování a vyznačování státních hranic poskytne každý smluvní stát na své náklady.

(2) Další pracovní síly, jakož i potřebné materiálové vybavení, vozidla a přístroje (například stroje, nářadí

a měřické přístroje) poskytne každý smluvní stát na vlastní náklady takto:

– Česká republika

v části hranic se Svobodným státem Sasko pro hraniční úseky I, II, V, IX, X, XIII, XIV, XVII, XVIII, XXI, XXII a v části hranic se Svobodným státem Bavorsko pro hraniční úseky II, III, VI, VII, IX, X;

– Spolková republika Německo

v části hranic se Svobodným státem Sasko pro hraniční úseky III, IV, VI, VII, VIII, XI, XII, XV, XVI, XIX, XX, XXIII a v části hranic se Svobodným státem Bavorsko pro hraniční úseky I, IV, V, VIII, XI, XII.

(3) Ustanovení odstavce 2 se po vzájemné dohodě nepoužije, pokud to bude třeba z důvodů hospodárnosti a účelnosti. Přitom je třeba usilovat o vyrovnání oboustranných výkonů.

Článek 12

(1) Je-li poškozen nebo zničen hraniční znak, hradí veškeré náklady na jeho opravu nebo obnovu smluvní stát, který je za tento hraniční znak odpovědný podle článků 10 a 11. Veškeré nároky vůči škůdci přecházejí na tento smluvní stát.

(2) Pokud bude na základě stavebních prací třeba provést zaměřovací nebo vyznačovací práce, přísluší smluvním státům nároky na náhradu vůči staviteli, pokud není vnitrostátně povinna hradit náklady jiná třetí osoba.

Článek 13

(1) Smluvní státy přezkouší každých deset let společně hraniční znaky a zajistí odstranění zjištěných nedostatků.

(2) První společné přezkoušení hraničních znaků bude zahájeno nejpozději pět let po vstupu této smlouvy v platnost.

(3) Zaměření hraničních vodních toků se provede při každém druhém společném přezkoušení hraničních znaků.

Článek 14

(1) Vyžaduje-li to zřetelnost státních hranic, učiní smluvní státy potřebná opatření i mimo rámec společných pravidelných přezkoušení hraničních znaků.

(2) Prohlásí-li jeden smluvní stát, že byl hraniční znak přemístěn, přezkouší smluvní státy polohu tohoto hraničního znaku i mimo pravidelné společné přezkoušení a v případě potřeby přemístí hraniční znak na správné místo.

(3) Změní-li hraniční vodní tok podstatně svoji polohu, může každý smluvní stát požádat o zjištění průběhu státních hranic v tomto úseku a jeho doložení v odpovídajících hraničních dokumentech.

Článek 15

(1) Vlastníci a uživatelé pozemků, nadzemních a podzemních staveb a zařízení, které se nacházejí na státních hranicích nebo v jejich blízkosti, jsou povinni strpět práce a opatření potřebné k vyznačování a zaměřování, zejména osazování nebo upevňování hraničních znaků a měřických značek. Osoby pověřené úkoly podle článků 10, 13 a 14 smějí za účelem jejich plnění vstupovat a vjíždět na pozemky a stavební zařízení. Do bytů a obdobně chráněných prostor smějí vstupovat pouze se souhlasem uživatelů. Osoby, kterých se to týká, je třeba včas o zahájení prací informovat.

(2) Vyznačovací a zaměřovací práce je třeba provádět s co největším ohledem na veřejné a soukromé zájmy.

(3) Vzniknou-li těmito pracemi a opatřeními škody, má poškozený nárok na odškodnění vůči smluvnímu státu, na jehož výsostném území leží pozemky, stavby a zařízení. V případě nároků na odškodnění ze strany vlastníků a uživatelů pozemků podle odstavce 1 se použije právních předpisů smluvního státu, na jehož výsostném území leží pozemky, stavby a zařízení. Poškozený nemůže uplatňovat nároky na odškodnění vůči druhému smluvnímu státu.

Článek 16

Bude-li potřebné obnovit nepřímé vyznačení trojstátního hraničního bodu v Lužické Nise nebo trojstátního hraničního bodu pod vrchem Plechý, budou práce provedeny po souhlasu všech zúčastněných států.

ČÁST III OCHRANA HRANIČNÍCH ZNAKŮ A UDRŽOVÁNÍ JEJICH ZŘETELNOSTI

Článek 17

Smluvní státy budou vhodnými opatřeními chránit hraniční znaky, měřické značky a jiná zařízení sloužící k vyznačení státních hranic před poškozením, zničením, neoprávněným přemístěním a používáním v rozporu s jejich účelem.

Článek 18

(1) Smluvní státy zajistí, aby na suchých úsecích státních hranic byl po jejich obou stranách udržován volný pruh o šířce 1 m a kolem hraničních znaků, nepřímě vyznačujících průběh státních hranic, volná

kruhová plocha o poloměru 1 m bez porostu bráničního viditelnosti. Toto se nevztahuje na porosty sloužící ke zpevnění břehů a chráněné stromy a keře. Smluvní státy budou dbát i na ochranu životního prostředí.
(2) Vlastníci a uživatelé pozemků jsou povinni strpět práce a opatření uvedené v odstavci 1. Jinak platí ob dobně článek 15.

Článek 19

(1) V částech území uvedených v článku 18 odst.1 smějí být v budoucnu budována jen zařízení, která slouží veřejné dopravě, odbavování na státních hranicích nebo jejich střežení, a vedení všeho druhu, která je protínají.
(2) Výjimky z odstavce 1 mohou být povoleny ve zvláštních případech, pokud tím nebude omezena zřetelnost státních hranic.

Článek 20

Do čáry státních hranic nesmí být dále umísťována žádná označení hranic vlastnictví. Vnitrostátní vlastnické hranice smějí být nadále vyznačeny jenom ve vzdálenosti nejméně 3 m od státních hranic.

Článek 21

V případě, že by měly být prováděny práce k vyhledávání nebo dobývání nerostného bohatství uvnitř pruhu 50 m po obou stranách státních hranic, budou společně stanovena nutná opatření k zajištění průběhu státních hranic a jeho vyznačení.

ČÁST IV HRANIČNÍ KOMISE

Článek 22

(1) K plnění úkolů zaměřování a vyznačování státních hranic, aktualizace hraničního dokumentárního díla, ochrany hraničních znaků a udržování jejich zřetelnosti, zřizují tímto smluvní státy Stálou česko-německou hraniční komisi (dále jen „Komise“).
(2) Komise se skládá z delegace České republiky a delegace Spolkové republiky Německo. Celkový počet členů každé delegace nemá být vyšší než devět. Každý smluvní stát jmenuje členy své delegace a pro případ potřeby jejich náhradníky. Každá delegace může podle potřeby přizvat experty a pomocné síly.
(3) Každý smluvní stát určí z jmenovaných členů předsedu své delegace a jeho zástupce. Předsedové a jejich zástupci jsou oprávněni udržovat spolu přímý styk.
(4) Každý smluvní stát hradí náklady své delegace včetně nákladů na přizvané experty a pomocné síly. Ostatní náklady vzniklé v souvislosti s činností Komise hradí smluvní státy, pokud není dohodnuto jinak, rovným dílem.

Článek 23

(1) Komisi přísluší zejména tyto úkoly:
a) stanovit organizaci a způsob vyznačování a zaměřování státních hranic, jakož i údržby jejich vyznačení;
b) provádět potřebná zaměřování a údržbu pevných bodů polohového pole pro geodetické zajištění státních hranic;
c) zjišťovat druh a rozsah změn na hraničních vodních tocích, stanovit změny charakteru státních hranic a přijímat za tímto účelem potřebná opatření;
d) provádět změny vyznačení státních hranic při zřizování a rušení hraničních silnic, cest a příkopů;
e) vyjadřovat se k vodohospodářským opatřením na hraničních vodních tocích z hlediska průběhu státních hranic;
f) vyjadřovat se ke stavebním a jiným technickým opatřením v bezprostřední blízkosti státních hranic;
g) určovat obsah a formu aktualizace hraničního dokumentárního díla.
Komise bude k plnění těchto úkolů vyhotovovat potřebné pracovní plány.
(2) Komise vyhotoví hraniční dokumentární dílo podle článku 2 odst. 2. Přitom bude usilovat o vyrovnání oboustranných výkonů.
(3) Komise vydá pro svoji společnou činnost jednací řád, směrnice pro zaměřování a údržbu vyznačení státních hranic, jakož i návod pro vyhotovení a aktualizaci hraničního dokumentárního díla.
(4) Komise není oprávněna měnit průběh státních hranic.
(5) Komise může předkládat vládám smluvních států návrhy na změnu průběhu státních hranic.

Článek 24

(1) K rozhodnutí Komise je potřebná shoda předsedů obou delegací. Rozhodnutí jsou součástí protokolů ze zasedání Komise a prohlídek státních hranic. Tyto protokoly se stávají právně závaznými, jakmile si předsedové obou delegací písemně sdělí, že pro to byly splněny vnitrostátní předpoklady. Tato sdělení mají být učiněna pokud možno co nejdříve, nejpozději na příštím zasedání Komise.
(2) Nemohou-li se předsedové obou delegací dohodnout, bude další postup Komise projednán diplomatickou cestou. Smluvní státy budou usilovat o řešení sporných záležitostí po vzájemné dohodě.

Článek 25

(1) Komise vytvoří za účelem plnění svých úkolů smíšené technické skupiny. Jejich počet a složení

stanoví podle rozsahu a druhu prací, které je třeba provést.

(2) Vedoucí smíšených technických skupin budou plnit úkoly v souladu s protokoly vyhotovenými Komisí.

(3) O každém doplnění, změně a obnovení vyznačení státních hranic, jakož i o zjištěních, která byla provedena na základě kontroly výsledků zaměření, se sepíší zápisy ve dvou vyhotoveních v jazyce českém a německém. V případě potřeby se vyhotoví technické podklady.

(4) Zápisy a technické podklady smíšených technických skupin schvaluje Komise.

(5) Komise shrne výsledky prací podle odstavce 3 na závěr každého pravidelného přezkoušení.

(6) Pro vyhotovení a reprodukci technických podkladů, a to i v rámci aktualizace hraničního dokumentárního díla, jakož i pro činnost Komise podle odstavce 5 platí obdobně článek 11 odst. 2 a 3.

Článek 26

(1) Komise se schází k zasedáním nebo prohlídkám státních hranic na základě svého rozhodnutí nebo jestliže o to požádá jeden ze smluvních států diplomatickou cestou.

(2) Komise se schází ke svým zasedáním a prohlídkám státních hranic, není-li dohodnuto jinak, střídavě na výsostném území jednoho z obou smluvních států.

Článek 27

(1) Zasedání Komise a prohlídky státních hranic řídí předseda delegace toho smluvního státu, na jehož výsostném území se konají. Jednání se vedou v českém a německém jazyce.

(2) O každém zasedání a o každé prohlídce státních hranic vypracuje Komise protokol ve dvou vyhotoveních v jazyce českém a německém. Protokoly podepíší předsedové obou delegací.

Článek 28

(1) Členové Komise a smíšených technických skupin, jakož i jimi přizvaní experti a pomocné síly se smějí volně pohybovat po státních hranicích a překračovat je bez omezení v kteroukoli dobu, pokud je to potřebné při výkonu jejich činnosti. Na požádání se musí prokázat služebním průkazem s fotografií nebo platným cestovním pasem nebo občanským průkazem a písemným pověřením Komise v českém a německém jazyce.

(2) Patří-li osoby uvedené v člancích 11, 22 a 25 mezi uniformované, zejména vojensky organizované složky, smějí nosit během své činnosti na výsostném území druhého smluvního státu uniformu své složky a používat její dopravní prostředky. Nesmějí však mít u sebe zbraň.

Článek 29

(1) Materiál, který je vyvážen z celního území jednoho smluvního státu na celní území druhého smluvního státu a je používán pro práce podle této smlouvy, je osvobozen od dovozních a vývozních cel a poplatků. Nespotřebovaný materiál bude zpět vyvezen na celní území smluvního státu, ze kterého byl dovezen.

(2) Dovozními a vývozními cly a poplatky podle této smlouvy jsou dovozní a vývozní cla, jakož i všechny jiné daně a poplatky vybírané při dovozu a vývozu zboží.

(3) Za předpokladu zpětného vývozu jsou osvobozeny od dovozních a vývozních cel a poplatků a také od povinnosti zajištění celního dluhu: vozidla, nářadí, přístroje, nástroje, aparáty a stroje, které se dovážejí z celního území jednoho smluvního státu na celní území druhého smluvního státu pro práce v rámci této smlouvy. Tyto předměty je třeba vyvézt nejpozději do měsíce po skončení prací na celní území, ze kterého byly dovezeny.

(4) Na zboží uvedené v odstavcích 1 a 3, které se používá v rámci této smlouvy, se nevztahují dovozní a vývozní zákazy a omezení.

(5) Smluvní státy si v rámci svých vnitrostátních právních předpisů vzájemně zajistí všechny přípustné úlevy v celním řízení týkající se dovozu a vývozu zboží potřebného pro práce v rámci této smlouvy.

ČÁST V ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 30

(1) Spory týkající se výkladu a provádění této smlouvy budou urovnány vládami obou smluvních států.

(2) Nedá-li se spor tímto způsobem urovnat, bude na žádost jednoho ze smluvních států předložen k rozhodnutí rozhodčímu soudu.

(3) Rozhodčí soud se ustavuje ad hoc tím způsobem, že každý smluvní stát určí jednoho rozhodce a oba rozhodci se dohodnou na příslušníku třetího státu jako předsedovi rozhodčího soudu, kterého potvrdí vlády obou smluvních států. Rozhodci se určí do dvou měsíců, předseda bude potvrzen do tří měsíců poté, kdy jeden smluvní stát sdělil druhému smluvnímu státu, že chce spor předložit rozhodčímu soudu.

(4) Nedodrží-li se jedna ze lhůt uvedených v odstavci 3, může každý smluvní stát požádat předsedu Mezinárodního soudního dvora, aby provedl potřebná jmenování rozhodců nebo předsedy. Má-li předseda Mezinárodního soudního dvora státní příslušnost jednoho z obou smluvních států nebo brání-li mu v činnosti jiné důvody, provede jmenování místopředseda. Má-li i místopředseda státní příslušnost jednoho ze smluvních států nebo brání-li i jemu v činnosti jiné důvody, provede jmenování další v hodnosti následující člen Mezinárodního soudního dvora, který nemá státní příslušnost jednoho z obou smluvních států.

(5) Rozhodčí soud rozhoduje většinou hlasů na základě smluv platných mezi Českou republikou a

Spolkovou republikou Německo a obecného mezinárodního práva. Jeho rozhodnutí jsou závazná. Každý smluvní stát uhradí náklady na svého rozhodce, jakož i náklady na své zastoupení v řízení před rozhodčím soudem. Náklady na předsedu a také další výdaje ponесou oba smluvní státy rovným dílem. Rozhodčí soud může úhradu nákladů upravit jinak.

Článek 31

- (1) Tato smlouva podléhá ratifikaci; ratifikační listiny budou vyměněny v Praze v době co nejkratší.
(2) Tato smlouva vstoupí v platnost první den třetího kalendářního měsíce následujícího po výměně ratifikačních listin.

Článek 32

Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou. Části I a V nelze vypovědět. Ostatní ustanovení lze písemně vypovědět po uplynutí deseti let od vstupu Smlouvy v platnost. Výpověď se stává účinnou uplynutím dvou let ode dne jejího doručení.

Článek 33

Dnem vstupu této smlouvy v platnost pozbývá platnosti:

- a) Smlouva mezi republikou Československou a Německou Říší o hraničních vodních tocích a o výměně části území v pruském dílu československo-německé hranice z 31. ledna 1930;
- b) Smlouva mezi republikou Československou a Německou Říší o hraničních tocích v saském a bavorském úseku hranic a o výměně části území na hranicích ze dne 27. září 1935;
- c) Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o společných státních hranicích ze dne 3. prosince 1980 s výjimkou hraniční dokumentace uvedené v její příloze.

Na důkaz toho zmocněnci obou smluvních států tuto smlouvu podepsali a opatřili ji svými pečeti.

Dáno v Bonnu dne 3. listopadu 1994 ve dvou prvopisech, každý v jazyce českém a německém, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za Českou republiku:
Jan **Ruml** v. r.
ministr vnitra

Za Spolkovou republiku Německo:
Manfred **Kanther** v. r.
spolkový ministr vnitra
Dieter **Kastrup** v. r.
státní tajemník Spolkového
ministerstva zahraničních věcí